

LA QUESTIÓ DE MOSSEN CINTO

I

Després de tant temps que 'l gay poeta, es troba apenat am tants y tants impropèris y flajellat am tantas injusticias, els admiradors del sacerdot, els entusiastas del poeta, els vers amics del home, creyem que á horas d' are no saven ja que contertar-se ni á que atèner-se y arrimant-se tothom al esceptic «tant se val» deixan que 's maltracte y vitupere á l' arbre colossal del camp de nostre literatura, considerat per un conegut poeta com «un present fet per el cel á Catalunya en el preciós moment de son renaixement literari».

Tots hem mirat impassibles, com s' axefava y vituperava al geni que concebí «L' Atlántida» y en va sas elocuentíssimas ó inmortals queixas que brollaren de son llibre «Flors del Calvari» y las cartas publicadas per Mossen Verdager, l' opinió publicada desbarieja y no sab a que atèner-se.

L' impressió sublim despertada, per la sortida de son darrer llibre immortal, está agonitzant y molts catalanistas y no catalanistas, acèptan l' especie denigrant, tirada á l' ayre per sos opressors, sobre 'l seny de Mossen Cinto; per altre part el fad de l' iafortuni, son perseguidor y á mes aquesta massa anònima, enterament anònima, que trevalla 'n las sombras de la calumnia pera esfullar els llors conquerits am sa ploma d' or, desviant la vritat y la llum, fa tot plegat que á nosaltres, admiradors entusiastas del poeta immortal se 'ns encomane la fredor que de dalt devalla.

Compreném que la questió es verament espínosa y no deixém de veurer lo difícil de la lluyta contra la corrent, avuy que 'ls compromisos y conveniencias particulars han alçat un ver altar al deu diner, en aras de qui 's sacrifican tota mena de sentiments nobles y d' heroycas aspiracions.

Mes nosaltres, malahint l' esperit del present segle, devant l' injusticia y manifesta mala fé am que s' ha procedit am Mossen Cinto protestant de la incalificable conducta de sos adversaris, tractarém de despertar l' entusiasme que nasqué á la sortida de las «Flors del Calvari» y fer que 's dongue al poeta lo que 's de justicia li siga donat.

Desobehint la veu de Deu, que diu que 'l magisteri del sacerdot en la terra es més gran que 'l de la Verge 'n el cel, no han parat esment en omplenar de dictèris infamants y calumnias abrusadoras la honra d' un sacerdot exemplar quins escrits delatan un cor d' angel.

Per aixó escitém als companys de causa per que 'ns ajudin en tant honrosa tasca encara que 'n el trasdurs de la mateixa, s' hagi de fueitejar á entitats tant funestas com el marquès de Comi-

llas, que 'n aquest cas, com en molts altres, ha estat el bras armat per el malahit centralisme, pera ensorrar la columna mes ferma de nostre renaixement literari.

Si, no cab dubte, el centralisme ha vist am rabia sempre creixen el vol elevadíssim que va prenent nostre literatura y ha vist am mes recança, com el poble catalá despertat per l' entusiasme dels primers poetas, s' ha anat soplujant baix l' antiga gloriosa senyera de las quatre barres. La por que no han lograt inspirar-li els partits politics mes imperants en Espanya, ho ha lograt aquest petit estol de cataláns de cor y á ells ha dirigit sempre que ha pogut sas venenosas sagetas.

D' aixó en son proba las arbitrarietats comesas am nostres dignes y decidits companys de causa «La Renaixensa» y «Lo Regionalista» que ja han estat victimas del furor del monstre centralista.

Las denuncias de que ultimament fou objecte l' *Orfeo catalá*, proban palpablement l' odi que 's sent contra tota entitat entusiasta de la gloria de nostra Patria.

Podém citar encara un' altre cas:

Després de reconstruida la Basilica de Ripoll anomenada la *Casa payral catalana*, quan son ilustre reconstructor, l' entusiasta Dr. Morgades se retirava á son palau de Vich á descansar de la tasca fatigosa que ja havia portat á cap, sorprenqué verament á sos incontables admiradors l' ordre vinguda de Madrid, qu' arrancava 'l Pastor d' entre nosaltres, allunyant-lo de l' aymada Patria Catalana.

Mes aleshores, el tir fou massa directe y es vegé sobradament l' astucia y mala fé dels nostres opressors.

Mossen Jacinto, ha estat una victima mes del centralisme, sas obras inmortals no podian de menys de inspirar enveja á nostres enemics y el marquès de Comillas, fou com hem dit el bras qu' esculliren pera enfonsar la figura colossal de nostre poeta.

Y per' xó nosaltres, qu' encara que reconeguessim la culpabilitat de l' home y el pecat del sacerdot admirariem sempre la brillantor del geni, descobrint-nos al pronunciar el nom immortal de Mossen Verdager, demanem el concurs de tots els cataláns de cor pera lograr, de qui correspongue lo que de dret li pertany y en hora malestruga li prengueren.

J. B. y S.

DESILUSIÓ

... sinó la del manicomi
que s' obra de bat á bat.

(*Flors del Calvari*)

Com rosa que floreix en la fanguera
alçant son calçer bell del llot qu' ofega